

KEDACIA

Arad, Str. Aulieh (Adam)

ABO MENTUL

Pentru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/2
an fl. 6; pe 1/4 de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înlocuiesc.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
Arad, Str. Aulieh (Adam)

INSERȚIUNILE:

de 1 fir garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt să plăti
înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu
primesc.

Câteva constatări

in

ceștiunea pasivității.

II.

După aparițiunea articolelor no-
stri „Pasivitate sau activitate?” am
avut un moment iluzia, că ne găsim,
odată, de acord cu confrății d-
la „Tribuna” d-lui Dr. Ioan Rațiu. În
adevăr acești confrăți aveau la înce-
put aerul de a aproba cele spuse în
articolele noastre, ba s'au văzut chiar
indemnați a înainta insinuațiunea gra-
tuită și cam pretențioasă, că „ideile”
acelor articoli ar fi d'a dreptul
„copiate” dintr-o serie de articoli ce
publicaseră și ei în aceeași materie.

De dragul unei păci, și voioși
a ne vedea odată ajunși pe un teren,
pe care să ne putem înțelege cu con-
frății „autorizați”, am lăsat să fie
și așa, numai ceartă să nu mai fie.

Pecat însă că iluzia noastră a
fost de scurtă durată. De unde la
început păreau că nu numai aproba,
dar reclamă chiar meritul de a fi ini-
țiat însuși o modificare a atitudinii ce
partidul nostru național a observat
în trecut față cu alegerile parlamen-
tare, astăzi îi vedem că au acceptat
cu totul altă părere. Va să zică și în
chestia pasivității „Tribuna” are mai
multe păreri, prin urmare n'are nici
una a ei proprie.

Nu ne vom opri deci asupra
spuselor ei, decât întrucât s'a făcut
organul acelui grup al pasiviștilor
noștri, pe care i-am indicat la sfârșit
articolei precedent, numindu-i
pasiviști din oportunitate.

Aceștia nu susțin, că pasivitatea
este numai decât unica politică co-
respunzătoare și mântuitoare a par-
tidului nostru național. Mulți din ei
au fost lungă vreme activiști, au fă-
cut parte din parlament, și unii nu-
mai în urmă de tot au primit politi-
ca de rezistență pasivă.

De felul lor sunt elemente de-
stul de eterogene, care multă vreme
s'au combătut cu înverșunare și sunt
și astăzi, în multe privințe, în noto-
rică divergență de păreri. Pe toți i-a
uniat însă de astădată, ca o baghetă
magică, formula care îi mulțumește
pe toți: „că nu este astăzi timpul opor-
tun pentru activitate”.

Dl Dr. Alexandru Mocsonyi are
meritul de a fi găsit această formulă.
„Tribuna”, nu știm din convingere
sau din alte cauze, a primit-o și-l
glorifică pe dl Mocsonyi pentru dinsa.
Va să zică, la toată întemplerarea cei
7 membri ai comitetului național,
remai credincioși d-lui Dr. Ioan Ra-
țiu, și-au însușit-o și vor fi conduși
de ea în atitudinea lor. Dl George
Pop de Băsești, vice-presidentul comi-
tetului național ales la 1892, declară
chiar în Nrul dela 10/22 Sept. a. e.
al „Tribunei”, că „primește vederile
distinsului nostru bărbat A. Mocsonyi
comunicate în „Tribuna” Nr. 192,
din 1/13 l. c.”, adică formula că nu
este timpul oportun pentru activi-
tate.

Pentru că nu este timpul opor-
tun și când va sosi acest timp opor-
tun, — nu o spune nici dl Dr. A. Mo-
csonyi, nici dl G. Pop de Băsești,
nici „Tribuna”. Presupunem însă că
atunci când, după vorba dlui Corio-
lan Brediceanu, cel mai fervent din-
tre Mocsonyiști, guvernul va abroga
ordonanțele de dizolvare ale parti-
dului și comitetului național.

Ori-cum ar fi însă aceasta, ne
mărginim a constata, ceea-ce este
singurul lucru important în noua to-
vărășie, că șeful „moderaților” a
îbutit să capaceze pe pretinsul șef
al Comitetului național „memorandist”
despre bunătatea politice sale cu
„timpul oportun”.

Constatăm în același timp, că în
această nouă fasă, nu dl Dr. Al. Mo-
csonyi, ci dl Dr. Ioan Rațiu și ade-
renții săi au schimbat culoarea. Dl
Dr. Al. Mocsonyi de mult stă neclin-
tit pe lângă punctul de vedere, că
în actuala situație politică nu re-
mâne partidului național român alta
de făcut, decât să încrucezeze mâ-
nile, să stea în expectativă și să
aștepte misticul „timp oportun”, când
va putea eară să se miște.

Dar conferința națională din 1892
care a pus pe dl Dr. Ioan Rațiu în
fruntea partidului, a fost tocmai de
părerea diametral opusă, că ceea-ce
se impune Românilor nu este expec-
tativă, ci acțiunea, lupta, munca cât
se poate de intensivă.

De aceea, în baza angajamen-
tului moral ce a luat față cu acei-ce
l'au pus în fruntea partidului, dl Dr.
Ioan Rațiu, așa credem noi, n'ar tre-
bui să stea în nelucrare, așteptând
„momentul oportun”, ci mai virtos
ar trebui să se miște, să dea semne
de viață și de energie, căci de aceea
partidul a înlocuit la conducere pe
„moderați” cu „ultraiștii”.

Spre acest sfârșit, dacă în urma
ucazurilor lui Hieronymi, sau din alte
pricini, conferința națională nu se
mai poate întruni, și în general, dacă
dl Dr. Rațiu și ai săi s'au convins
că nu se mai poate face nimic pe
cale extraparlamentară, ar trebui ca
ei cei dintâi să se bucure că a
început a se suleva în sinul partidu-
lui ideea de a încerca să angajăm,
dacă se va putea, lupta pe alte te-
rene, fie în cele din urmă chiar și
pe terenul parlamentar. Nu se poate
tăgădui că dela 1892 încoace s'au
schimbat multe în situația gene-
rală a țării și în situația spe-
cială a Românilor, astfel că ideea
unei asemenea încercări își are la
toată întemplerarea rostul ei.

Argumentul, atât de tare la apa-
rență, care îl pot invoca, și l'au in-
vocat chiar pasiviștii noștri din opor-
tunitate: că abandonarea pasivității
ne-ar pune în contradicție cu hotă-
rările conferențelor naționale anterio-
are, este, după a noastră părere, un
simplu sufergiu.

Mai întâiu conferințele naționale
au decretat pasivitatea totdeauna nu-
mai pentru durata perioadei electo-
ral respectiv. Pe urmă pasivitatea n'a

fost nici când considerată ca punct de
program politic, ci numai ca chestie de
procedură, de tactică, care natural că
se poate schimba, îndată-ce se vor
fi schimbat, precum în realitate s'au
și schimbat, condițiunile în care se
dă lupta. În fine nu zice nimenea că
să părăsim pasivitatea, fiecare de ca-
pul nostru, după exemplul reprobabil
al dlui Șerban de Voila, ci vom pă-
răsi-o, dacă se va găsi de bine, ca
partid organizat, după-ce se vor
fi rostit în acest sens reprezentan-
ții partidului, în care obștea româ-
nească are încredere.

Până atunci însă discuțiunea este
și trebuie să rămână liberă, și con-
clusele conferențelor anterioare nu
ne mai obligă la nimic în această pri-
vință.

Ear' dacă dl Dr. Rațiu ține atât
de mult să mai fie considerat de șef
al partidului, ar trebui înainte de
toate să-și dea silința de a găsi
forma, în care fruntașii partidului să
se poată pronunța. Dacă se va do-
vedi că conferința națională nu se
mai poate întruni nici într'un chip,
apoi cerce a convoca într'o formă
oare-care măcar pe bărbății de în-
credere, pe care îi recunoaștem cu
toții, însă pe toți din toate grupurile
și de toate nuanțele, câți stau pe
baza programului dela 1881, sau mă-
car pe cei 25 de membri ai comite-
tului național, ales la 1892, dar' nu
numai rude și prieteni; sau e-ară-le
măcar în scris avisul și publice-l în
urmă, ca să vedem cu toții, în care
parte înclină majoritatea.

Aceasta credem că ar fi datorința
unui adevărat șef de partid în viața
constituțională, și mai credem că im-
posibil nu poate fi acest lucru, pen-
tru omul, care e pătruns de adevărul,
că un popor tinere ca al nostru și un
partid politic care totul are de căști-
gat și nimica de pierdut, nu este per-
mis să stea în amortire, ci cu tot
prețul trebuie să dea mereu probe,
că este viu și neadormit în urmări-
rea dreptelor sale revindicațiuni.

Se vede însă că tocmai acest
lucru nu-l mai înțelege dl Dr. Rațiu
și fracțiunea sa. De aceea să nu
ne mirăm că s'a lăsat atât de ușor
ademenit de formula cu „timpul
oportun” al dlui Mocsonyi. Cu atât
mai puțin să ne mirăm, după-ce și
dl Mocsonyi i-a făcut, la rindul său, o
mare concesiune dlui Dr. Rațiu. Anume,
pe când D-sa, până la 1896, prin
rostul „Dreptății” din Timișoara, con-
testa nu numai șefia dlui Rațiu, dar'
contesta chiar existența partidului și
a comitetului național, astăzi ne în-
deamnă să stăm „fiecare, presidentul,
comitetul, delegații și fiecare membru
singuratic al partidului la postul său,
rosolut a nu-l părăsi sub nici o im-
pregiurare, a nu se mișca din loc...
până când pozițiunea periclitată și
atacată — libertatea de acțiune a
partidului — va fi revindicată și
salvată”. (Vezi „Tribuna” de la 1/13
Sept. a. e.)

Traduse într'o limbă mai puțin
diplomatică, aceste cuvinte ale dlui
Dr. Alexandru Mocsonyi par a în-

semna: Recunosc pe dl Dr. Ioan
Rațiu de president al partidului și pe
celi 6 aderenți ai săi de comitet na-
țional, cu condițiunea însă ca să nu
ne mișcăm din loc, ci să stăm cu
mănile în stea, până va sosi „timpul
oportun”.

Cu această profundă politică
credem că presidenția dlui Dr. Rațiu
ar fi asigurată pentru toată viața;
înțelegem că dl Dr. Alenandru Mo-
csonyi, stând liniștit în tusculele Dsale
din Birchiș, și-ar asigura fără multă
sfortare reputația de mare om poli-
tic, de omul providențial al Românilor,
dar' nu înțelegem ce ar putea câștiga
partidul însuși și poporul românesc?!

Nu voim să atingem pe nimenea,
însă această politică involuntar ne
aduce aminte pe eroul din anecdotă,
care sosind la un riu mare, peste
care nu putea trece, s'a lungit pe
mal și s'a pus să aștepte până se va
scurge toată apa din riu, ca să poa-
tă apoi trece pe uscat...

Această politică a „moderaților”
a caracterizat-o altcum, drastic, însă
nimic, sunt acum vre-o 4 ani, dl
A. C. Popovici prin zicătoarea po-
poreană:

*Pică pară mărăiața
In gura lui nătăfleață!*

Sperăm însă, spre cinstea nea-
mului, că Români nici când și de dragul
nimicului nu vor accepta o asemenea
politică, și de aceea, dacă dl Dr. Ioan
Rațiu nu știe, nu poate, sau nu
vrea să dea partidului național
prilegiu ca să-și precizeze din nou
atitudinea, apoi va trebui să o facă
alții, mai curagioși, mai dibaci și mai
energici.

Resbel și pace. *Eată ce spun
două depeși din Italia:*

*Una, din Milano, oficioasă, cu
data de 29 Septembrie, a înaintat mi-
nistrului de resbel un raport, în care
se cere încă 300 milioane de lire
pentru completarea întăririlor.*

*A doua, din Roma, cu data de 30
Septembrie, reproducă după ziarul „Ita-
lia”, care a aflat, că țarul rusesc Ni-
colae II are de gând să deie imbold de
convocare a unei noue conferințe de
pace în primăvara viitoare. De astă
dată țarul însă nu va face apel la gu-
verne, ci se va adresa cu cuvântul său
de imbold d'adreeptul la capiți statelor.*

AUTONOMIA bisericii române gr.-cat.

Numărul „Unirei” de la 30
Sept. se ocupă la loc prim de auto-
nomia bisericii surorii. Extragem din
expunerile ei următoarele părți intere-
sante, ba pe alocurea și importante:

„Chestiunea autonomiei catolice din
Ungaria, în cât privește pe Români uniți,
a făcut un pas mai departe, foarte nefa-
vorabil pentru noi.

„Episcopii nostri prin rostul metropolitului declarară și de astădată, că stau neclătiți pe lângă punctul de vedere de până acum, că adevărul bisericii noastre nu poate fi contopită în organismul autonomiei catolicilor de rit latin, ci își reclamă dreptul de a se întruni în congres separat de al bisericii latine, spre a-și organiza autonomia numai cu concursul clerului și poporului sau român greco-catolic.

„Este evident, că episcopii nostri nu pot apăra drepturile noastre și în congresul catolic, care se va convoca, precum cetim în ziarele maghiare, pe la mijlocul lui Noemvrie a. c., deoarece ce ei nu pot, nu le este iertat, să meargă la acel congres fără a a se pune în conflict cu biserica întreagă, pe care o păstoresc și a vătămă dreptul public al provinciei metropolitane ca autonomă și independentă de ori ce altă biserică catolică în Ungaria.

„Dar' chiar și când ar merge la acel congres — presupunere altecum nedemniabilă, — ce ar pute ei face în număr de 4 înși față cu sutele de deputați catolici într'un congres, în care nu pot spera să fie spriginiți nici măcar de episcopatul catolic?

„Cu toate acestea noi credem, că ar fi bine, ar fi oportun, ca acest congres și toți factorii mai înalți de stat, să știe și să aște, că întreg clerul și poporul credincios conștii de nedreptatea, ce i-se face prin operatul comisiei de 27, este firm hotărât să-și apere drepturile sale, și că ori ce hotărâre adusă „de nobis sine nobis“ în congresul catolic, o considerăm înainte de neobligatoare și invalidă pentru noi, căreia nici odată nu ne vom supune, căci nu ne putem supune fără a ne face trădătorii drepturilor noastre.

„Acum însă stăm în fața unui operat concret, pregătit de cei mai distinși membri ai congresului catolic, care poate a obținut încuviințarea și a guvernului și a episcopatului, cel puțin în bazele și principiile sale cardinale și care cu puține modificări va fi primit probabil și din partea congresului.

„Acest operat calcă în picioare autonomia bisericii noastre, ignorază luptele și aspirațiunile noastre seculare, destrămează întreg organismul provincial al bisericii noastre, restrânge cercul de activitate al administrațiunii diecesane, și pe toți de o potrivă, pe episcopi, capitule, cler, popor, bunuri, beneficii bisericești și instituțiuni culturale ne supune jurisdicțiunii unei corporațiuni constituite din persoane, cari nu sunt membri ai provinciei noastre bisericești.

„Periclu este și mare și iminent. De aceea întrebăm, că este-ne iertat să

stăm nepăsători și că oare nu a sosit timpul, ca poporul și clerul să se întrunească din nou în conferință spre a lua pozițiune în fața acestui pericol încă înainte de ce operatul comisiei de 27 ar ajunge la pertractare în sinul congresului?

„Eată o întrebare, cu care trebuie să se ocupe toți cari au durere de biserică“.

Somație.

Somăm încă odată pe dl Dr. I. Rațiu să publice în întregime: discursul prin care la 16/28 Noemvrie 1895 a deschis ședința comitetului național, ședința la care au participat atât membrii vechi, cât și substituiți, ai comitetului național; și procesul verbal al acestei ședințe.

Cartea lui Beksics.

Nu ni-am procurat-o și pe semne nici nu vom avea trebuință a ni-o procura, nefind îndemnați la asta nici prin recenziunile cele mai favorabile ce s'au publicat asupra ei. Pe semne, că ne va ajunge pentru a-i cunoaște profundele cunoștințe și geniiale planuri, și un extract oare care. Cel mai voluminos extract din cartea lui Beksics a adus „P. Lloyd“—ul dela 24 Septemvrie. Vom reproduce dar' pe acesta. Eată-l:

Edificarea statului național maghiar este în ochii lui Beksics identică cu resolvirea chestiunii naționalităților. Rezultatele, pe care le-a ajuns politica maghiară pe acest teren, le găsește neîndestulitoare, ear' în această privință ori-cine va consimți cu autorul cărții. Politica de asimilare, ce au urmat timp de 30 de ani statul și societatea, a suferit naufragiu. S'a lucrat cu mijloacele culturii, vorbind pe înțeles prin școală; aceasta însă, după convingerea lui Beksics, nu este baza în deajuns de eficace. Prin cultură, prin școală numai, nu se pot câștiga masele cele mari refractare. Și aci Beksics nu trece cu vederea pilda ce stă atât de aproape a Prusiei; dascălul prusian cel vestit în toată lumea a știut să înfrângă Franța, dar' n'a fost în stare să germanizeze pe Polonii din Posnania. A trebuit să vină Bismarck cu politica sa gigantică de expropriare. (In treacăt fie zis: care încă a făcut naufragiu, precum recunosc înșiși scriitorii nemți. R. „Tr. Pop.“). Cultura este o sabie cu două tăișuri, ea nu este în stare a năbuși elementele latente ale conștiinței naționale, ci le deșteaptă mereu din adormire.

Cultura și școala își valorează efectul lor contopitor asupra raselor străine numai acolo, unde acestea se află în fragmente mici; mase naționale nu pot fi câștigate prin ele.

Vorbind de chestiunea naționalităților în Ungaria, ne gândim în primul rând la Românii din Ardeal. Și aci Beksics se teme, că, dacă nu vom reuși a altui concețtenilor români conștiința națională maghiară și dacă nu ne vom îngriji de cu vreme de mijloace materiale, — cultura noastră ne poate face din Ardeal o — Boemie.

Așa-dar' politica de asimilare a căzut în groapă, atât în Ardeal, cât și în Ungaria-de-nord. Prin urmare, acțiunea trebuie transpusă pe un alt teren, ea trebuie îndreptată spre întărirea elementului maghiar. Și aci, în primul loc, trebuie să ațintim privirea asupra clasei proprietarilor mijlocii (gentry), care e așa de tare decăzută, atât în urma împregiurării vitrege, cât și în urma vinii sale proprii; asupra acestui element, care este merit a forma sîmburile unei societăți democratice maghiare. Dela restabilirea constituțiunii noastre încoace, ideia restaurării clasei proprietarilor mijlocii a înlocuit în mințile oamenilor politici și bărbăților de stat ai noștri. Îndeosebi a fost meritul lui Tisza Kalmán, că își dădea silința a mântui partea lui gentry, care putea fi încă mântuită. Dar' în curînd s'a învederat, că nu e destul a da lui gentry pâne și slujbe (?!?! R. „Tr. P.“)

Prin asta pot fi mântuite existențe individuale, nici decum însă interesele acelea mari sociale și de stat, ce sunt legate de această classă. A sosit timpul, a restaura clasa proprietarilor mijlocii nu prin slujbe, ci pe cale economică (!! R. „Tr. P.“)

Impărțirea proprietăților (bunurilor, moșiilor) mari (nagybirtok), înmulțirea proprietăților mijlocii și lărgirea proprietății orășenilor: eacă unicul mijloc de resolvire a celei mai mari probleme sociale, economice și politice a Ungariei. Motivul de căpetenie al unei asemenea acțiuni este tocmai chestiunea naționalităților. Clasa proprietarilor mici maghiari a suferit cel mai mult în ținuturile locuite de naționalități. Aceasta se referă în oare-care măsură la Ungaria-de-Nord, dar' mai ales la Ardeal, deoarece acolo clasa proprietarilor — înțelegînd și aristocrația — e slăbită în mod îngrozitor. Pericolul devine încă și mai mare prin aceea, că acțiunea Românilor vrea să creeze acolo o gentry românească în locul proprietărilor maghiare.

Pe lângă celelalte calități superioare, care asigură rasei maghiare puterea covârșitoare asupra celorlalte, se află o însușire,

care se oferă ca o nouă basă națională: aceasta este puterea expansivă, capacitatea mare de progenitură (?!?! Risum tistis R. „Tr. P.“), pe care e în stare a o avea (Aha! Va să zică numai „desvârlă“ încă nu e gata. R. „Tr. P.“) rassa maghiară în condițiunile economice favorabile (e bună! R. „Tr. P.“). Că aceasta nu e iluzie, ci realitate serioasă, dovedesc cifrele mari de naștere ale rasei maghiare în părți ale țării, unde e încă posibilă a tindere a proprietății de pământ (!!) Căitatea superioară de progenitură a rasei maghiare reiese în mod îndubitabil din cele statistice ale celui mai nou recensământ al populațiunii (Enormă și pa-minciună! R. „Tr. P.“); ele arată, că mijlocie de înmulțire a populațiunii în întreagă în decurs de 10 ani, este de 10% aceea a rasei maghiare în special, de 15% (!! Earășî minciună, cât Chimber de mare. R. „Tr. P.“); pe când sporul mânilor nu ajunge decât 7.77%, și Slovacilor numai 2.45%.

Misiunea politice maghiare este, dar, a se folosi de puterea expansivă a rasei maghiare și a edifica, pe această nouă basă națională, Ungaria cea nouă. Printr'o politică potrivită privitor la prietatea de pământ trebuie să fie la baza maghiarimii. Știința a învederat acolo, unde lipsește pământ necesar a derii, sporul populațiunii stă locului. (Sfîrșitul pe mâne.)

Plagiatul „Enciclopediei“

I.

Răspund cu plăcere la întrebarea dlui Dr. C. Diaconovich, publicată în 204 al „Tribunei“ din Sibiu (*), ca răspuns articolul meu „Berni Detre, sau cum plagiază „Enciclopedia Română“ și mîșese de ocazie, a insista mai cu dinadins asupra diferitelor chestiuni, privitoare la această „valoroasă publicațiune“. Facă sacrificiu de timp mai ales în vedea faptului, că este primul cas, când dl Diaconovich iese la teren, ca să-și arate însuși marfa ce poartă firma sa și a „Amplifier“, trimițînd el până acum numai pionii de diferite culori la lupta de conștință. Nu că doar' dl Diaconovich s'ar fi așteptat acum deja până la acel grad de monștru de bărbăție, ca să ia totală răspundere pentru păcatele literare legiferate și

*) Ni-s'a trimis și nouă această „plagiatură“; din cauza imbulzelii de alt material am fost siliți să amînăm publicarea ei cu câteva zile, astfel că i-a rămas „Tribunei“ această copie nepisunită.

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.“

Psihologia rugăciunii

de August Strindberg.

I.

Acum câțiva ani a trăit la Frankfurt pe Main un făcător de minuni, care vindeca bolnavi prin aplicarea mânilor, întocmai ca Charcot. Dar făcătorul de minuni avea obiceiul să citească rugăciuni în vreme ce ținea mâinile aplicate. Deoarece era incult și nu putea găsi cause explicative pentru aptitudinea sa de a lecu, o atribuia, cu multă modestie, unei forțe superioare. A fost de ajuns însă, ca un paralytic de seamă să-i dea atenție și ca bietul om să devină astfel mai cunoscut, pentru-ca scepticii de răspântii să înceapă a-și bate joc de el.

Nu mai puțin faptul era fapt: modestul făcător de minuni vindeca anumite boale prin aplicarea mânilor și — prin rugăciuni. N'am văzut nici odată pe acel om, dar cum eram medic, am trebuit să mă pronunț împotriva „Șarlatanului“, cu toate că nu-l văzusem nici pe el, nici procedarea lui.

Cât privește aplicarea mânilor, nu eram sceptic, deoarece obiceiuiam eu însumi

a vindeca durerea de cap prin fricțiuni; cu nici un preț însă nu voiam să admit puterea rugăciunii. Nu o admiteam, pe baza unui postulat categoric, care mi impunea a respinge tot ce nu acorda cu actualul punct de vedere al științei; chiar de curînd am văzut căzînd în miserie și în uitare un medic, pentru-că a admis numai pentru trebuința cercetării, și în mod ipotetic, existența dimensiunii a 4 a. Totuși un e eveniment ce s'a petrecut curînd după aceea, în casa mea proprie, mă sili în contra voiei mele și în contra intereselor mele să iau în cercetare chestiunea puterii rugăciunii.

Eată cum s'au petrecut lucrurile: Într'o noapte sunt deșteptat din somn de soția mea, care plină de desperare mă anunța că fetița noastră cea de 7 ani, a căpătat spasmuri.

După-ce mă îmbrăcai în fugă, intrai în odaia copiilor. Fetita mea zăcea în pătușorul ei, cuprinsă de spasmuri. Trupșorul ei era înțepenit, degetele groase ale mânilor, sucite; ochii îi erau injectați de sânge, holbați, ear fața lividă albastră. Toate semnele arătau, că era un acces de epilepsie nocturnă. Mă dusei imediat la dulapul cu medicamente, luai bromură de potasă și beladonă și liniștii pe soția mea, spunînd-

du-i că-i va trece copilei numai decăt.

Deși nu prea puneam nici eu mult temei pe medicamentele în chestie, starea de spirit ce mi-o sugera soția mea, îmi inspiră o încredere nesguduită, și cu toate că eu însumi eram desperat de frică de a pierde tot ce aveam mai drag pe lumea asta, mă cuprinsese o liniște indescriptibilă când consiliai pe nevasta mea să fie liniștită, întocmai cum omul beat se trezește când vede beat pe un altul și vrea să-l facă treaz.

Potriviți dozele fără să-mi tremure mâinile și le dădui fetei, cu firma convingere că-i va face bine. Dar când văzui că doctoriile nu fac nici un efect, că accesul se repeta cu și mare furie și că soția mea îmi arunca priviri pline de desperare, ră-măsei adrobîit.

Părea că nu e alt deznodământ decăt moartea, căci copila era slabă și nu prezenta o mare putere de rezistență.

Aveam sentimentul, că sunt pe punctul de a fi amputat de o parte a trupului, ba chiar de o parte a sufletului, și așa și era căci acestui copil îi dădusem carne din carnea mea, ear în creerii seî turnai ceva din gândurile mele.

Buimăcit, slăbit, simțiam cum odată cu scăderea vieții copilului, mi-se împuținau puterile, și cuprins de desnădejde mă așe-

zai pe scaun, lângă pătușor. Soția mea trântise jos lângă pat și părea o mîșă inertă.

Deodată vîd pe soția mea că se ridică, ear mâinile ei că se împreună și rugăciune: capul ei se înclină, și spinarii se înțepenesc. Buzele ei se mișcă, trupul slab și mic pare a se umple cu o nouă putere. mușchii slăbiți ai feței se încordează ear ochii devin strălucitori.

— Fă ceva! îmi spune ea cu tonul runcitor.

Și eu o ascult, deși nici nu știu am de făcut. Mașinalicește și numai pentru a mă arăta ascultător, pun o mîșă fruntea copilului, ear cealaltă pe pieptșorul ei, și rămân sezînd pe scaun. Pe soția mea continuă a șopti rugăciuni, ear cesul se reînnoiește sub mâinile mele care sunt ridicate, fără a se pute împotrivi, îmi pierdusem cu desăvîrșire puterile.

— Roagă-te lui D-zeu ca să ne ajute!

Îmi poruncește soția. În acest moment îmi trecu prin cap amintăria lui Kant contra puterii rugăciunii de a schimba voința lui Dumnezeu, ear în traducerea mea: legile naturii, — și înțeleg, că nu mă rugai. Dar accesul se repeta din nou, așa că crezurăm că de astădată copila e pierdută. Atunci soția mea mă apucă de braț și mi strigă: „Mă roagă-te pentru ea!“

fcate sub direcția D-sale, — căci și acum s'a găsit pionul, — dar' cel puțin a glăsuț odată. Cum îi este glasul, ce aparat de argumentațiune literară posedă, cât de delicat și de nobil este în chestiuni personale, ați văzut toți căți i-ați cetit în împinarea și veți vedea poate și mai deslușit după citirea acestor reflexiuni ale mele.

Intimpinarea dlui Diaconovich are o parte defensivă și alta ofensivă.

Cea dintâiu, foarte hazlie, se referă la meritul chestiunii atinsă de mine în articolul împinării. Ea este totodată prea instructivă, căci ne lămură de-a binele concepțiunea superficială ce însuși dl director o are asupra publicațiunii sale. Așa dl Diaconovich are aerul a socoti și califica un plagiat atât de incontestabil, un plagiat de mai multe coloane tipar pețit, . . . numai drept „o greșală de tipar sau de traducere”, care s'a „furizat” în Enciclopedie pe când D-sa era „absent din Sibiu . . . din întâmplare”. . . Asemenea faimoasa figură, monumentală aere perennius al „Enciclopediei”, eroul Berni Detre, nu este o creațiune a ignoranței crase a unui agramat enciclopedist, cum am opinat eu, ci „o greșală de traducere rămasă din nefericire (sic!) neobservată”, — cum afirmă dl Diaconovich. Apărarea și argumentațiunea dlui Diaconovich devine mai . . . apodictică, când după vechiul obicei, declinand de la sine responsabilitatea, anunță solemn pe dl Aurel Trif, „un membru al biuroului”, ca fericit autor al articolului „literatura germană” din Enciclopedie. Deci nu dl Diaconovich, ci dl Trif e nașul lui Berni Detre. Dl Trif a dat articolul spre publicare în absența d-lui Diaconovich. Sărmanul d nu Trif! . . . D-le Diaconovich, ești șiret, m'ai combătut stranie, . . . respectele mele!

În partea a doua a împinării crezând că totuși nu s'a apărut suficient cu dl Trif, dl Diaconovich ține să mai facă un „trefor” și recurge la acea armă, care o mănuiască numai negustorii desbrăcați de demnitate când sunt în preajma falimentului, la insinuarea și calomnierea adversarului. Văzându-și sdruncinat creditul moral și material prin denunțarea plagiatului și a seriei de greșeli și absurdități ce se înregistrează în „Enciclopedie”, onorabilul director, în fața adevăturilor irefutabile constatate de mine, ia refugiu la o armă păcătoasă, mă atacă personal, denunțând la adresa mea sfruntate neadevăruri. E dușul de negustoras însetat de câștig și lipsit de nobleță, care vorbește în partea aceasta a împinării, apărându-și nu „Enciclopedia”, ci isvorul său de venit.

Voiu răspunde la toate; hazului cu haz, lucrurilor serioase cu logică și serioșitate.

În reflexiunile ce cu alte ocazii am făcut „Enciclopediei” n'am fost nici când călăuzit de considerații personale, ci de întemeiața convingere, că publicațiunea aceasta nu răspunde încrederei ce o mare parte a obștei române a avut într'însa. Principala am găsit-o eu în absoluta incapacitate literară a celui ce a primit să o dirigieze. Acest domn, care nu are la activul său literar în limba română decât faimoasele tarife, numite „Raportare generale despre mișcarea noastră literară”, deși nu posedea limba română în mod suficient, a primit dela „Asociațiune” prea dificila sarcină de a conduce o „Enciclopedie Română” și aceasta întemeiat pe foarfeci și pe forțele externe. Astfel fiind, era foarte natural, ca să socot „Enciclopedia” ca o interpretare din literară cum fusese contemplată și afișată, degenerată acum în o interpretare negostorească, ca și de pildă tipărirea și colportarea de romane criminale în o traducere proastă românească.

Părerile acestea ale mele le voiu desvolta totdeauna nesupărat și neterorisat de armele nedemne ce-m'î opune. Berni Detre, acest tip, această încarnațiune a „Handl”-ilor literari.

H. Chendi.

NOUȚĂȚI

Arad, 3 Octomvrie 1899.

Onomastica Majestății Sale Monarhului nostru se serbează mâine, în 4 Octomvrie st. n., cu cuvenita solemnitate și loialitate în țerile ambelor părți ale monarhiei. Din acest privilegiu serviciul divin se vor ține și de astădată, ca în toți anii de înțeleaptă domnie a bătrânului Monarch, în bisericile din monarhie.

Dl D. Sturdza despre chestiunea Porților de Fer. În numărul său de Duminecă (1 Oct. n.) „Voința Națională” din București a început publicarea la loc primă a unui foarte important studiu al d-lui Dimitrie Sturdza, fost prim-ministru al României, asupra chestiunii dela Porțile de Fer. Studiul a apărut la Berlin în broșură, în limbile franceză și germană, și în curând — spune „Voința” — va fi tradus și în limba engleză.

Palatul judecătorilor din loc, clădit la marginea sud-estică a orașului, la țerul Murșului, este gata, tot asemenea și arangiamntul interior. Dumineca trecută a fost luat în primire de presidentul tribunalului. În noul palat vor fi concentrate: tribunalul, procuratura, judecătoria cercuală, judecătoria de instrucție și penitențiarul (temnițele), cari toate au început deja să se mute din vechile lor localități.

Iubileul cartei postale. Eri, în 2 Oct. n. s'au împlinit 30 de ani dela ivirea celei dintâiu carte postale, care mai întâiu în Austro Ungaria și-a început turul. Cel drept, ideea despre acest nepretențios factor în circulațiunea postală mai întâiu a adus-o Stephan, prim-magistrul postal al imperiului german, încă la 1865, în conferența postală din Karlsruhe, însă ideea lui a fost numită absurditate. Mai târziu, la anul 1869, Dr. Hermann, profesor la academia militară din Wiener-Neustadt, a publicat un articol despre ea în „Neue freie Presse” din Viena, numindu-o „bilet postal”. — Ideea lui Hermann la noi în monarhie fu bine primită, și în scurtă vreme cartă postală încep să circuleze atât în Austria, cât și în Ungaria, de unde apoi trecu și în celelalte țeri ale continentului. Astăzi felurile de cartă postale, an de an, în număr de câte 50 milioane de bucăți se vând și transportă din partea oficiilor postale, aducând acestora venit considerabile, ear în comunicațiunea publică serviciul incontestabil.

Producțiune literară în Lipova. Invățătorii rom. gr. or. din tractul Lipovei, din incidentul adunării generale ce o vor ține Duminecă, în 8 Octomvrie st. n. a. c. în Lipova, arangează și o producțiune literară în sala hotelului „Regele Ungariei”. După producțiunea literară va urma dans. Prețul de intrare: pentru persoană 80 cr., pentru familie 1 fl. 50 cr. Venitul este destinat pentru fondul învățătorimii rom. gr. or. din tractul Lipovei. Oferte marinimoase se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică. Etată și programul producțiunii: 1. Cuvânt de deschidere de v. pres. Teodor Popa inv. în Chelmac; 2. „Sunt Soldat” de G. Dima, executată de corul improvisat al învățătorilor; 3. „Influența istoriei naționale asupra limbei materne”, disertație de I. Neamtu, inv. în Sân-Nicolaul-mic; 4. „Adio pădure”, de Mendelssohn, executată de corul improvisat al învățătorilor; 5. „Rugămintea din urmă”, de G. Coșbuc, declamată de Iosif Popa, inv. în Fibiș; 6. „Iarna vine, vara trece”, solo de Nicolae Vug, învățător în Birchiș; 7. „Pentru ce am rămas făcău bătrân”, monolog de Antoniu Popp, predat de Georgiu Tomi, inv. în Cuvești; 8. „Jidani la bătaie”, anecdotă populară de Th. Speranță, predată de Teodor Popa inv. în Chelmac; 9. „Cisla”, operetă comică de C. Porumbescu, executată de corul improvisat al învățătorilor.

Picturi vechi religioase. Lângă Ploești (România) se află mănăstirea Tirgoșoru-Vechiu. Pe zidurile acestei mănăstiri sunt picturi religioase din secolul XIV și XV, bine conservate. Dl Gr. Tocilescu, președintele comisiunii monumentelor istorice, a luat hotărârea, ca acele picturi să fie ridicate de acolo cu tencuială cu tot și așezate în muzeul de anticități din București. În acest scop a însărcinat pe cunoscutul sculptor Atanasie Constantinescu cu executarea lucrării. Dl Constantinescu a extras deja de pe zid o colecțiune de 22 bucăți și le a dus la București. Aceste bucăți vor fi puse în ramă, și apoi așezate în muzeu.

Dela expoziția din Paris. La 21 Septembrie dl Alfred Picard, comisar general al expoziției universale din Paris, însoțit de înaltul personaj al expozițiunii a remis comisarilor și delegaților străini locurile atribuite fie-cărei țeri în palatul Geniului civil și al mijloacelor de transport. Dl G. Bengescu, delegatul special al României la Paris, a luat în posesiune compartimentul destinat României în acel palat, asistat de dl Ferrand, desenătorul principal al arhitectului Fromigé, care a făcut o schiță acestui loc. Cu această ocaziune dl Picard și adresat un discurs comisarilor străini, arătând că această remitere de spațiu va fi urmată în curând și de alte operațiuni anologice pentru celelalte palate de pe câmpul lui Marte. Cu această ocazie, dl Picard a constatat, că direcțiunea exploatației expoziției este gata chiar înainte de oara cuvenită, căci după regulamentul general al expoziției accesul galeriilor nu trebuia să fie deschis expozanților, decât cu începere dela 1 Decemvrie viitor, și a terminat zicând, că armonia cea mai perfectă există între comisarii străini și administrațiunea franceză; că această bună armonie s'a afirmat chiar odinioară cu ocazia nedreptei și sterpe campanii ce s'a lucrat a se îndrepta contra expoziției din 1900. La această solemnitate au fost față toți comisarii și delegații străini.

Mare incendiu în Galiția. Din Lemberg se vestește, că zilele acestea un foc mare a izbucnit în orașelul galițian Lubacov, prefăcând în cenușă 360 de case, între cari și biserica, două școale, casa parohială și casa orașului. Paguba se urcă la un milion florenți.

Statua lui Lesseps în primejdie. Corabia „Oxfordshire”, care transporta la Port-Said colosala statuă a lui Ferdinand de Lesseps, era aproape să se înce. Corabia își continua drumul, după ce plecase din Plymouth, când în golful Gascogne a fost surprinsă de furtună. Cicloulul culcă corabia pe coaste și cele 17.000 chilogr. de bronz, care formează diferitele fragmente ale statuei, alunecară și ele, urmând direcțiunea corăbiei, care nu se mai putu ridica. Cu toate efortările făcute, a fost peste puțină, ca vasul să fie ridicat în poziția sa naturală. În această stare, corabia se reîntoarse cu foarte mari greutate, la Plymouth, riscând o mare primejdie. În port, echilibrul a fost restabilit și corabia și-a continuat apoi călătoria. Ultimele știri arată, că „Oxfordshire” a trecut cu binele Gibraltarul. Inaugurarea statuei se va face la 5 (17) Noemvrie, cu ocaziunea celei de a 30-a aniversare de la deschiderea canalului de Suez.

ULTIME ȘTIRI

Noul ministeriu austriac.

Viena, 2 Octomvrie. Noul ministeriu e compus în următorul mod: preșidenți și agricultura, contele Clary-

Aldringen; internele Körber; cultele, Hartl; justiția, Kindinger; comerțul, Dr. Stibral; căile ferate, Wittek (a rămas); finanțele, Kniazov-Kutzky; ministrul Galiției, Chledovsky.

Thun a căpătat marea cruce a ordului Sf. Stefan; fostul ministru de finanțe Kaizl; marea cruce a ordului Leopold; ceilalți foști ministri vor căpăta diferite grade ale ordului Coroanei de fer.

Francia și Germania.

Paris, 2 Octomvrie. Guvernul francez a conferit ordini înalte oficerilor de marină dela corabia-școală germană „Iphigenia”, căreia marinarii francezi îi făcuseră visita pe țermurile Suediei.

ECONOMIE.

Grâne.

Prețurile de la 2 Octomvrie.

	Arad:	B-Pesta:
Grâu Aprilie fl.	7.60—7.80 fl.	8.60—8.76
mai slab	7.50—7.70	8.29—8.71
Cucuruz vechiu	5.—5.20	5.05—5.20
in coceni	2.20—2.30	5.31—5.69
Orz vechiu	5.20—5.30	5.90—7.—
„ nou	4.80—5.—	6.—6.50
Secară Apr.	—	6.98—6.99
„ pe Oct.	5.80—5.90	6.45—6.65
Ovăs Apr.	4.40—4.50	5.35—5.45
„ Oct.	—	4.86—4.92

Cursul pieții din Arad.

Din 26 Iulie n. 1898.

Hărțile-monete române	Cump. fl. 9-48	vând	9.52
Lire turcești	—	—	—
Imperial (15 R. aur)	18.90	19.—	—
Ruble rusești 100 à	126.—	127.—	—
Galbeni	5.58	5.63	—
Napoleon-d'or	9.48	9.55	—
100 Marco germane	58.50	58.95	—
Livre sterling	11.90	12.50	—

Semințe:

Trifoiu roșu:	„ 98	„ 40.—43.—
Lucearnă: ung.	„ 98	„ 40.—43.—
„ ital.	„ 98	„ 45.—47.—
In, după calitate	„	10.50—11.—
Ulein de napi	„	53.—
Petroleum american rafinat	fl. 22.50	100 kl
„ rusec	20.—	„
„ de Orșova	19.—	„
„ de Brașov	18.—	„
Spiri grob pentru rafinat	fl. 16.50—16.75	
Lână: de vară	„ 90.—92	
„ vântă	„ 90.—93	
„ albă	„ 108.—114	

Porci:

(Piața Steinbruch)

2 August

Ungare; greutate:		cr. p. kg.
bătrâne	320—380 kg.	40—42.
tinere	320—390	44—44.5
„	250—390	44—45
„ până	250	45—46
mijlocie	240—260	47.5—48
Române	—	—
Sârbești	„	44.—46

Păstăioase:

Fasole boabe mari albe și rot.	fl. 6.—6.50
„ „ „ cenușit	7.25 7.75
„ „ „ colorate	5.75 6.—
Linte	10.—16.—
Mazere pentru fert	11.—
„ „ „ aurățită	17.—
Macu	31.—33.—

Pei lucrute:

prima Einsatz-Terzen 10—13 Kl	fl. 137.—140
„	14—20
„ Zweisatz	20—22
„ Dreisatz	22—24
„	25—26
„	26—30
„ de bivol	28—32

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.
Redactor responsabil Ioan Russu Sirjanu

Biblioteca Noastră Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Vișări, novelete

Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu potretu autorului.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganilor, cu potretu autorului.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. E. Hodoș, Căntece Bănățene, cu răspuns dlui Weigand

Nr. 13. E. Hodoș, Căntece Cătanești, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave, cu potr. autorului.

Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localități.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nr. 23—26. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Severin I.

Nrele viitoare: Din Istoria Bănatului Sev. de P. Drăgălina.

P. II. Severinul sub principiul Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Inființarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celelalte au să apară pe rând. Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim. Direcția.

Nouă carte de școală. A apărut tocmai zilele acestea „Geografia pentru școlile populare”, întocmită pe baza planului ministerial de învățământ, partea primă (pentru clasele III și IV), de Vasile Goldiș, profesor gimnazial, în editura Librăriei Ciurcu în Brașov. Prețul: 35 cr.

Acest nou manual de geografie al dlui profesor Goldiș, în forma cum se prezintă, este cât se poate de potrivit pentru cele două clase (III și IV) ale școlii populare. Împărțirea practică a capitolelor, urmate, fiecare îndeosebi, de „Observări metodice”; textul, expus într-un limbaj ușor, și cu mai multe ilustrații; intercalarea în text a hartelor pentru fiecare din cele cinci ținuturi mari ale Ungariei, — sunt toate calități alese, prin care manualul dlui Goldiș se recomandă foarte mult tuturor învățătorilor dela școlile noastre populare.

„Foaia Pedagogică”, ce apare la 1-a și 15-a a fiecărei luni în Sibiu, sub direcți-

unea dlui Dr. D. P. Barcianu, în Nr. 15—16 (din August), anul III., are următorul cuprins: Cestiunea pedepselor în școala populară, de Iosif Velcean, învățător. — Disciplina școlară, de Nicolau Simulescu, învățător. — Modele de lecțiuni: Fata săracului cea isteată (poveste de P. Ispirescu), de Dr. Petru Șpan. — Informațiuni. — Felurimi — Idei fundamentale în Economia Politică și o nouă teorie sociologică, de Ioan Socăniu, profesor în Brașov, a apărut în tipografia A. Mureșan din Brașov, în editura autorului și se poate procura de-acolo pentru prețul de 65 cr.

A apărut „LITURGIA sfântului Ioan Crisostom” de Nicolae Ștef, inv. în Arad, ediția II. pentru cor mixt, cu mai multe priceșne, irmoase, și un adaus de cântări naționale. — Prețul unui exempl. 3 fl. legat cu firme 50 cr. mai mult; se află de vânzare la administrația „Tr. Pop”.

Cartea plugarilor de Ioan Georgescu costă 25 cr. se poate procura dela Tipografia „Aurora” din Gherla, ocupațiunilor de casă. — Din literatura școlară. — Informațiuni. — Felurimi. — Corespondență.

Un comentariu la § 96 al „Statutului organic bisericesc gr.-or. rom.” după 30 de ani, de I. cav. de Pușcariu. Brașov, 1899. Tipografia Ciurcu et. comp. O broșură în format mare cu un text de 39 pagini. Prețul 1 coroană. Se poate comanda și dela Librăria numitei tipografii.

Exerciții intuitive și gimnastice, manual pentru învățătorii școlilor populare române, întocmite după plan, de Ioan Tuduceșcu, învățător în Lipova. Ediția a III. Prețul unui exemplar: 30 cruceri.

Almanach, edat de „Reuniunea învățătorilor români de la școlile confessionale gr.-or. dindiec. Caransebeșului”, din incidenta adunării generale jubilară, ținută în zilele de 10/22 și 11/23 Septembrie 1895, cu ocaziune s'a inaugurat monumentul lui Constantin Diaconoviciu-Loga. — Editura comitetului reuniunii. — Sub acest titlu harul reuniune a învățătorilor noștri din diecesă Caransebeșului a scos de sub tipar „Tipografia diecesană” din Caransebeș un op voluminos, peste 230 pagini, în format mare și elegant, având un cuprins bogat și de interes general. Prețul cărții este numai 1 fl. v. a. și se poate comanda de la „Librăria diecesană” din Caransebeș.

Pentru membrii Reuniunii opul s'a pus la dispozițiunea P. On. domnii protopresbiterilor din diecesă Caransebeșului spre vânzare pentru celalalt On. public se află de vânzare (cu prețul de 1 fl. plus port postal de 15 cr. v. a.) la Librăria diecesană din Caransebeș și la notariul comitetului Ioan Marcu, inv. în Nemet-Bogșan.

Gramatica Română pentru învățătorii priar, partea I. de Ioan Petran, profesor siminarial (apărută în Arad, 1888, prețul 15 cr.) e aprobată de Ven. Consist. din Arad. Venitul curat al acestei cărți didactice este destinat pentru înființarea unui fond, din care vor se premieze învățătorii noștri, cari se vor distinge pe terenul învățământului și, îndeosebi, în propunerea legii materne. Se poate comanda și dela administrația „Tribunei Poporului.”

„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcțiune”, de Alfred Kormos, trad. de Constantin Pop, funcționar la „Albina”. Carte foarte importantă pentru membrii de direcțiunea tuturor institutelor de băni și a ori-cărora societăți pe acțiune. Costă 1 fl. 50.

La administrațiunea „Tribunei Poporului” au sosit și se află de vânzare:

„Povestea unei coroane de oțel”, cu prețul de 75 cr., „Războiul nostru pentru neatințare” cu 55 cr., de George Coșbuc.

La administrația

„Tribunei Poporului”

se află în deposit spre vânzare următoarele opuri și broșuri:

„Teoria dramei” de Dr. Iosif Blaga. Prețul 1 fl. 80 cr.

„Cuvântări bis. de Massilon traduse prin Ioan Genț. Prețul 2 fl. 50 cr.

„Lupta pentru drept” de Dr. R. Ihering traducere, de T. V. Păcățeanu. Prețul 1 fl.

„Din vremuri apuse” de Iudita Secula, Prețul 50 cr.

„Juvenilia”, prosă și versuri de Sextil Pușcariu. Prețul 80 cr.

„Vieritul”, de Petru Vancu. Prețul 50 cr.

„Pribeag”, de I. Scoopul. Prețul 75 cr.

La facerea comandelor, cari se vor efectua prompt, rugăm a se adăuga și spesele de porto postal.

Administrațiunea „Trib. Pop.”

„Povestea unei coroane de oțel”, de iubitul nostru poet George Coșbuc, a apărut în București, în editura librăriei C. Sfetea, cu o multime de ilustrațiuni intercalate într-un text istoric-poporal, ce se extinde pe 260 pagini ale volumului în format octav mare, cu un tipariu finos și cât se poate de bine îngrijit. Prețul: 1 leu 50 bani.—Din titlul cărții încă se poate vedea, că ea cuprinde istorisirea despre „Restatornicirea domniei românești și războiul pentru neatințare”, scrisă anume pentru țărânim.e. Incepând dela introducerea, până la pagina ei din urmă, cartea aceasta, îndeosebi, este scrisă cu atâta foc și dragoste de neam, cu atâta măiestrie și farmec și într-o limbă atât de dulce populară, încât, începând odată s'o citești, n'o mai poți lăsa din mâni până ai isprăvit-o. Și după-ce ai citit-o odată, din nou o începi și mereu o citești și tot nu te mai saturi. — O adevărată podoabă literară și un mărgăritar neprețuit în literatura noastră populară. Ear serviciul, ce are să facă opul acesta țărânului cărturar nu numai în România, ci în toată țara locuite de Români, — nemăsurat și va reînvia, unde va trebui, va potența, și este: adevăratul simț național, iubirea curată de neam și de patrie, îndemnul spre fapte mari și glorioase și neclintita dragoste pentru limba strămoșească.

Un păcat neiertat va comite ori care familie românească, din saloane până în bordeiu, — care ar întrelăsa a-și împodobi masa și biblioteca cu acest mai nou mărgăritar literar al iubitelui nostru poet Coșbuc.

„Trei Doctori”, comedie într-un act, localizată din limba germană de Virginia A. Vlaicu. — Prețul 20 cr.

„Foaia Populară”, publicație enciclopedică ilustrată, apare în București în fiecare Joi. După o vacanță de 2 luni a repărut tocmai acum cu Nrul 24. E de notat, că această revistă dedicată mai cu seamă familiilor de la țeară, a atins succesul pe care nu l-a avut încă nici o altă publicație similară: a reușit să-și facă tipografia ei proprie, cea mai bună garanție a unei sigure apariții. Numărul 24 e splendid. El conține pe pagina I un mare și minunat reușit portret al M. S. Reginei, după o ultimă fotografie, ear ca materie articole economice, literare, științifice, didactice, poezii etc. etc. „Foaia Populară”, care se vinde numai cu 10 bani numărul, are marele avantaj, că mai dă ca premiu, cu fie-care număr, un roman gratis „O călătorie la Venus” sau „În anul 4000”. Recomandăm călduros această revistă, al cărui abonament e numai 5 lei pe an. Redacția în București, str. Academiei 37.

„Familia”, vechia și singura revistă literară în părțile noastre, apare în fiecare Duminică în Oradea-mare, sub direcțiunea d-lui Iosif Vulcan, membru al Academiei-române. Prețul abonamentului 8 fl. pe an. Numărul 38 (Anul XXXV) din 1 Octomvrie st. n. a. c., are următorul cuprins:

Dela sate, de A. C. Domșa. — Amintirea ta (poezie) de George Murnu. — Lotiei (din limba germană), de Ioan P. Reteșganul. — Academia română, raport general asupra lucrării comisiei premiilor anuale pe anul 1899. — Salon: † Ioana Bădiță. Agata Bărsescu în Bistrița, de V. R. Buticeșcu. — Literatură. — Teatru. — Muzică. Pictură. — Sculptură. — Biserică și școală. Ce e nou? — Călimdarul săptămânii. — Ilustrațiuni: George Dima (cu text). Dansul. Principele Ferdinand al Bulgariei și fiul seu. Boris.

„Povești populare”, de cuprins moral culese de S. Teodorescu-Chirileanu. — Prețul 8 cr.

„Pălăria Ceasornicului”, comedie într-un act de Mdm. Emile de Girardin, localizată de A. G. N. — Prețul 25 cr.

AVIS. P. T. domnii învățătorii colegi. La multele întrebări ce mi-se făcu cu onoare vin a răspunde, că deși am lăsat în statul de pensiune, dar' lucru mai departe pe terenul literar-didactic, pentru noul an școlar 1899/1900 pot scrie cu manualele mele didactice — scriese cu multă îngrijire — într-o limbă ușoară metodă practică și amăsurat gradul de înțelegere a tinerimii noastre din școlile populare, ca așa carte să le fie dragă. Las să urmeze aci întreaga serie: 1. Micul abecedar 18 tabele de părete 3 fl. 60 cr. 2. Micul abecedar P. I. ediția IX. pentru I. an 20 cr. 3. Micul abecedar P. II. ediția V. pentru II. an 20 cr. 4. Micul legendar P. III. ediția V. pentru III. și IV. an. 30 cr. 5. Exerciții intuitive ediția III. pentru învățătorii 30 cr. 6. Metodul de procedere, la Abecedar, p. Inv. 40 cr. 7. Limba română (gramatică) 30 cr. 8. Economia, ediția VI. (clasa IV., V., VI.) 20 cr. 9. Socoata P. I. ediția IV. 20 cr. 10. P. II. ediția II. 20 cr. 11. Tabelele, măsurile și anii ediția III. 6 cr. 12. Istoria naturală, ediția VI. 20 cr. 13. Geografia P. I. ediția IV. (clasa III. și IV.) 20 cr. 14. Istoria Ungariei ediția II. (clasa IV. și V.) 20 cr. 15. Istoria Univers., (clasa VI.) 20 cr. 16. Abecedar german-român 20 cr. 17. Istoria R-lor 30 cr. 18. Micul gratulant 30 cr. 19. Cântările Viteemului 10 cr. 20. Învățătorii despre banii noi 2 cr. Cu stimă colegială Ioan Tuduceșcu. (Com. Temes) posta B-Lippa.